

relativ noi și că subdialectele de astăzi nu existau, probabil, înainte de secolul al XV-lea ¹⁸.

Cu ocazia anchetelor pentru ALR II, acad. E. Petrovici a adunat din trei localități — una din sudul Banatului, alta din Munții Apuseni, iar alta dintre Timoc și Morava (Iugoslavia) — un variat și bogat material folcloric, pe care l-a publicat în transcriere fonetică, însoțit de studii asupra graiurilor localităților respective ¹⁹.

O valoroasă lucrare de dialectologie slavă este *Graiul Carașovenilor* ²⁰, întocmită tot pe baza materialului adunat pentru ALR II, din localitatea Carașova (Banat). Acad. E. Petrovici studiază amănunțit graiul acestei populații (venite în Banat, din vechea Sîrbie, prin secolul al XV-lea), subliniind, totodată, trăsăturile mai importante, caracteristice acestui grai sîrbesc: pierderea cantității vocalice și a intonației; păstrarea în multe cazuri a accentului vechi, nedeplasat; menținerea deosebirii între *ě* și *e*; păstrarea lui *l* silabic (în s.-cr. literară: *u*), a lui *l* la sfîrșitul silabei (s.-cr. lit.: *o*) și a grupului *čr-* (s.-cr. lit.: *cr-*); existența consoanelor *l'*, *d'* (s.-cr. lit.: *č*, *d*) și, în unele cuvinte, *dz* (s.-cr. lit.: *z*); formarea viitorului cu auxiliarul *lam* etc. Unele dintre asemenea particularități se datoresc influenței romînești.

Din forma unor cuvinte împrumutate de carașoveni de la rominii învecinați, acad. E. Petrovici trage și câteva concluzii privitoare la fonetismul vechi al graiului bănățean.

Din domeniul foneticii experimentale — altă disciplină în care activează acad. E. Petrovici — menționăm lucrarea *De la nasalité en roumain* ²¹, în care, pe lângă analiza rostirii consoanelor nazale și a vocalelor învecinate în limba contemporană, se găsesc o mulțime de indicații și constatări interesante privitoare la fonetica și grafia romînească veche. Trebuie amintit și studiul *Le pseudo i final du roumain* ²², ale cărui concluzii autorul le-a folosit mai tirziu la stabilirea sistemului fonematic al limbii romîne.

* * *

Acad. E. Petrovici a adus o însemnată contribuție la propagarea lingvisticii romînești peste hotare, prin lucrările sale, prin participarea activă la congrese și întruniri științifice internaționale, prin numeroasele conferințe ținute în diferite țări. În 1955 a fost ales membru în Comitetul internațional permanent al slaviștilor, alături de alți învățați renumiți, din țări în care studiile slave au o veche tradiție.

Pentru o muncă organizată a slaviștilor noștri și pentru o colaborare efectivă cu străinătatea, a luat inițiativa creării (în 1956) a Asociației slaviștilor din R.P.R., al cărei președinte este, și a înființării primului nostru periodic de slavistică «Romanoslavica». Cu concursul și sub îndrumarea d-sale, slaviștii romîni vor reuși să lămurească și alte probleme și aspecte ale relațiilor slavo-romîne, domeniu atît de vast și de important pentru istoria, limba și cultura romînească.

¹⁸ «Limba romînă», III (1954), nr. 5, p. 16—17.

¹⁹ *Folclor din Valea Almăjului (Banat)*, «Anuarul Arhivei de folclor», III (1935), p. 25—158; *Folclor de la moșii din Scărișoara*, *ibid.*, V (1939), p. 111—175; *Note de folclor de la romîni din Valea Mlavei (Sîrbia)*, *ibid.*, VI (1941), p. 43—75.

²⁰ București, 1935, XII + 270 p.

²¹ Cluj, 1930, 139 p.

²² «Bulletin linguistique», II (1934), p. 86—97.